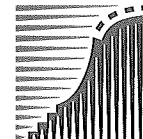




10ik.04469

Gemeente Bladel  
E. Sprangers  
Postbus 11  
5530 AA BLADEL

Gemeente Bladel		
Briefnr.: <i>60110/K104469</i>		
Ingek. d.d.: <i>4 OKT 2010</i>		
Beh. afd.: <i>510-2010</i>	Ontv. bev.	Afged.
<i>Vkcm</i>	<i>Eric</i>	



landbouw, natuur en  
voedselkwaliteit

uw brief van  
16 maart 2010

uw kenmerk  
L003-4650621HKJ-  
hmh-V01-NL

ons kenmerk  
FF/75C/2010/0128.  
bes.afw.avk  
doorkiesnummer  
0800 - 22 333 22

datum  
30 september 2010

onderwerp  
Flora- en faunawet

bijlagen

art. 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Geachte heer Sprangers,

Naar aanleiding van uw verzoek van 25 maart 2010 en de aanvullingen hierop van 17 juni 2010, 10 augustus 2010 en 28 september 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2010/0128 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

#### De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Ontwikkeling Kerkeneind te Casteren" gelegen tussen de straten Kerkeneind, Wagenbroeken, het fietspad Laaibeemden en de waterschapssloot in de gemeente Bladel, in kilometerhokken 144-378 en 145-378, één en ander zoals is weergegeven op de kaart in bijlage 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Kerkeneind, Casteren Aanvullend fauna onderzoek en mitigatieplan" van 16 maart 2010. Het project bestaat uit de realisatie van circa 44 woningen. De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Sloop van aanwezige bebouwing en opstallen.
- Verwijderen van de aanwezige groenstructuur.
- Dempen van aanwezige watergangen.
- Bouwrijp maken van de grond.
- Nieuwbouw van woningen (het totale aantal is niet bekend, wel het aantal uit te geven meters, namelijk 24.475 vierkante meter).
- Inrichten van de nieuwe wijk.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, bosuil en de steenuil.



Datum	Kenmerk	Vervolgblad
30 september 2010	FF/75C/2010/0128	2

## **Overwegingen**

### Wettelijk kader

#### *Beschermde soorten*

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels wordt alleen ontheffing verleend indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

#### *Verbodsbepalingen*

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

#### *Vaste rust- en verblijfplaats*

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten, holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

#### Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

#### *Gewone dwergvleermuis en laatvlieger*

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. De gewone dwergvleermuis heeft een paar- en winterverblijfplaats (waarin 6 exemplaren zijn aangetroffen) in het pand aan de Wagenbroeken 12. Het plangebied wordt daarnaast door beide soorten gebruikt als foerageergebied en er zijn meerdere vliegroutes. Foerageerplaatsen en migratie/vliegroutes zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn.

Het plangebied lijkt voor de gewone dwergvleermuis een groter belang te hebben dan voor de laatvlieger, getuige het aantal waarnemingen. De gewone dwergvleermuis is naast de genoemde locaties in het plangebied ook daarbuiten foeragerend waargenomen langs de bosranden in het westen en zuiden. Voor de laatvlieger lijkt alleen de koeienstal en de populierenrij van belang te zijn. Uiteraard is de laatvlieger zeldzamer dan de gewone dwergvleermuis, wat voor een deel de lage aantallen kan verklaren. Door de sloop van de koeienstal en het gebouw aan Wagenbroeken 12, het rooien van een deel van de populierenrij en de invulling van het gebied als woonwijk worden vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger verstoord, beschadigd en vernield. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Ten westen van de stal van Kerkeneind 32 wordt de huidige paardenwei zodanig ingericht dat het geschikt wordt als foerageergebied voor vleermuizen. Langs de noord- en oostgrens worden bomen aangeplant. Er wordt hier géén verlichting geplaatst.
- Het foerageergebied ter hoogte van het populierenlaantje blijft gedeeltelijk gehandhaafd.
- De waterschapssloot die door het plangebied loopt wordt in de nieuwe ontwikkeling verder doorgetrokken richting het oosten. Langs de gehele sloot worden bomen aangeplant. In het westelijke deel worden knotwilgen aangeplant en in het oostelijke deel worden inheemse soorten die passen in het gebied aangeplant (bijvoorbeeld eiken of linden). De aan te planten knotwilgenrij langs de sloot van het waterschap vormt een nieuwe vliegroute, waardoor er een verbinding ontstaat naar het foerageergebied ten zuidwesten van het plangebied.
- Via de aanplant van nieuwe laanbomen vanaf Kerkeneind 32 richting het zuiden met een afslag naar het oosten naar de Wagenbroeken wordt een alternatieve vliegroute gemaakt voor vleermuizen. Ook komt er een nieuwe bomenrij ten zuiden van het populierenlaantje richting Wagenbroeken.
- Vóórafgaand aan de sloopwerkzaamheden wordt het gebouw minimaal één week van tevoren ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit wordt gerealiseerd in een periode met goede weersomstandigheden, te bepalen door deskundige<sup>1</sup> op het gebied van vleermuizen.

<sup>1</sup> Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- Het ongeschikt maken kan, afhankelijk van de specifieke locatie van de verblijfplaats, op verschillende manieren plaatsvinden. Een deskundige<sup>1</sup> op het gebied van vleermuizen zal de meest geschikte methode kiezen voor de betreffende situatie. Het ongeschikt maken zal bij voorkeur worden uitgevoerd nadat de dieren zijn uitgevlogen, of bij gebouwen waar geen dieren ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn.
- Wanneer een gebouw van tevoren niet ongeschikt gemaakt kan worden of aanwezigheid van vleermuizen niet kan worden uitgesloten, wordt het gebouw voorzichtig gesloopt door middel van strippen: dit is het gefaseerd slopen van het gebouw, waarbij eerst delen van onder andere glas en hout en de dakpannen worden verwijderd, spouwmuren voorzichtig worden opengebroken vóórdat de muren worden gesloopt. Na het ongeschikt maken van de spouwmuren en dergelijke worden de sloopwerkzaamheden twee nachten gestaakt, zodat eventuele aanwezige exemplaren de mogelijkheid hebben de werkzaamheden te ontvluchten. Hierbij zal een deskundige<sup>1</sup> op het gebied van vleermuizen oproepbaar zijn.
- Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dan worden de werkzaamheden gestaakt tot de dieren uit eigen beweging zijn vertrokken.
- In de nieuwbouw worden mogelijkheden voor nieuwe duurzame vleermuisverblijfplaatsen aangebracht. De ruimtes voor vleermuizen zullen snel op te warmen zijn en vrij zijn van verstoring en bereikbaarheid van predatoren. De ruimte zal beschikken over ruw materiaal waaraan vleermuizen zich kunnen vastgrijpen of heeft spleten/kieren waarin weggekropen kan worden en beschikt over een invliegopening zonder verlichting en vrij van obstakels. Daarnaast is het van belang dat geen irriterende of sterk geurende stoffen aanwezig zijn.
- Minimaal acht nieuwbouwwoningen krijgen voorzieningen die geschikt zijn voor vleermuizen als (winter)verblijfplaats.
- Bij de grondverkoop van de gemeentelijke kavels wordt privaatrechtelijk afgedwongen dat er vleermuisvoorzieningen worden aangelegd. De start van de bouw van deze woningen staat gepland voor medio 2011.
- Bovenstaande maatregelen zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige<sup>1</sup> op het gebied van vleermuizen.

#### Foerageergebied

Er zal een nieuw geschikt alternatief leefgebied gerealiseerd worden door het optimaliseren van de bestaande paardenwei en de aanplant van (knot)bomen langs de bestaande en nieuw te graven waterschapssloot. Uit het onderzoek is gebleken dat de gewone dwergvleermuis ook de bospercelen ten zuiden en westen van het plangebied gebruikt als foerageergebied; het lage aantal waarnemingen van de laatvlieger suggereert dat de soort ergens anders foerageergebied heeft, welke de voorkeur heeft. Beide soorten opereren bovendien in een netwerk van foerageergebieden en verblijfplaatsen en zijn daarmee niet specifiek gebonden aan het plangebied.

#### Vliegroutes

Het gat dat ontstaat in de populierenrij is ongeveer 20 meter; algemeen geaccepteerd is een afstand van maximaal 30 meter voordat er merkbare effecten optreden in het gebruik van de vliegroute. Daar de voorgenomen ingreep kleiner is, mag aangenomen worden dat de vliegroute langs de populierenrij blijft functioneren.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
30 september 2010	FF/75C/2010/0128	5

De overige routes gaan door de rooiwerkzaamheden wel verloren. Er zullen echter nieuwe geschikte alternatieve vliegroutes voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger gerealiseerd worden. Gezien het feit dat deze nieuwe routes leiden naar dezelfde potentiële foerageergebieden waar de oude routes heen voerden, mag aangenomen worden dat deze door de soorten in gebruik genomen zullen worden.

#### Winterverblijfplaats

Uit onderzoek blijkt dat in de omgeving voldoende gebouwen staan die voor de gewone dwergvleermuis kan dienen als paar- en winterverblijf. Gewone dwergvleermuizen kennen een netwerk aan verblijfplaatsen waardoor het verdwijnen van een verblijf niet direct significant effect hoeft te hebben. Gezien het feit dat hier slechts 6 exemplaren aangetroffen zijn, mag aangenomen worden dat het een ondergeschikte locatie betreft. Het leefgebied dat door de werkzaamheden verdwijnt wordt vervangen in de nieuwe woningen en zal naar verwachting van dezelfde kwaliteit en kwantiteit zijn als datgene dat verdwijnt. In de tussenliggende periode mag aangenomen worden dat de dieren gebruik kunnen maken van een andere locatie in hun netwerk; er blijken voldoende alternatieven in de directe omgeving beschikbaar te zijn.

Het leefgebied dat door de werkzaamheden verdwijnt, wordt vervangen en/of geoptimaliseerd en zal naar verwachting vanaf het moment dat de ingreep plaatsvindt van dezelfde kwaliteit en kwantiteit zijn als datgene dat verdwijnt. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

#### *Bosuil en steenuil*

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de bosuil vallen buiten het broedseizoen niet onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type wordt niet weer in gebruik genomen en is dus buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van de soort. Derhalve is ontheffing hiervoor niet aan de orde.

Nesten van de steenuil vallen wel onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

De steenuil is in het plangebied aangetroffen. Er is een roestplaats van de soort aangetroffen in de schuur van Kerkeneind 30. Door de sloop van de schuur wordt een vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil verstoord, beschadigd en vernield. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- In de populierenlaan en het bosgebied ten zuiden van het plangebied worden 2 steenuilenkasten geplaatst.
- De paardenwei wordt geoptimaliseerd als leefgebied voor de steenuil door de aanplant van struiken.
- Langs de waterschapssloot worden (knot)bomen aangeplant die in de toekomst kunnen dienen als nest- en/of roestbomen voor de steenuil.
- Aansluitend aan het restant van de populierenlaan worden nieuwe bomenrijen aangeplant.

Er zal een nieuw geschikt alternatief leefgebied voor de steenuil worden gerealiseerd door het ophangen van een tweetal nestkasten en het optimaliseren van het jachtgebied van de steenuil. Door de voorgenomen kwaliteitsslag zal de paardenweide beter aansluiten aan de behoeften van de soort. Het leefgebied dat door de werkzaamheden verdwijnt wordt vóóraf vervangen en zal naar verwachting vanaf het moment dat de ingreep plaatsvindt van dezelfde kwaliteit zijn als datgene dat verdwijnt. Daarnaast is het zeer aannemelijk dat het aangeboden alternatief direct na de ingreep in gebruik zal worden genomen. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

#### Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

#### Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Datum                      Kenmerk  
30 september 2010      FF/75C/2010/0128

Vervolgblad  
7

---

### **Besluit**

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

### **Conclusie**

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de door u voorgestelde maatregelen, zoals genoemd in paragraaf 1.2 van de bij de aanvraag gevoegde notitie "Mitigatieplan versie II Kerkeneind te Casteren" van 9 augustus 2010 en in uw e-mail van 28 september 2010, worden uitgevoerd.

Ik wijs u erop dat als u de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken niet conform het projectplan uitvoert, u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig heeft.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrichtlijn zijn:

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een vogelsoort dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- De bescherming van flora en fauna.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.



Datum                      Kenmerk  
30 september 2010    FF/75C/2010/0128

Vervolgblad  
8

---

**Bezwaar**

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2010/0128 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite [www.minlnv.nl/loket/bezwaar](http://www.minlnv.nl/loket/bezwaar) vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,  
voor deze,  
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,



B. Kluivingh - Deetman

